പൊതുതാൽപര്യത്തിന് താഴെയാണ് എപ്പോഴും വ്യക്തി താൽപര്യം. അതുകൊണ്ട് പൊതു സംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് ന്യായമായ വൈയക്തികാവശ്യത്തിനുവേണ്ടി നേതാവിന്റെ സമ്മതം വാങ്ങി പിരിഞ്ഞുപോകുന്നവർക്കു വേണ്ടിയും നേതാവ് അല്ലാഹുവിനോട് മാപ്പു ചോദിക്കേണ്ടതാണ്.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ إِنَّ
الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
ۚ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾

62. പ്രവാചകാ, യഥാർഥ സത്യവിശ്വാസികൾ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ദൂതനിലും അചഞ്ചലമായി വിശ്വാസമർപ്പിച്ചവരും, പ്രവാചകനോടൊപ്പം ഒരു പൊതു സംരംഭത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോട് അനുമതി ചോദിക്കാതെ പിരിഞ്ഞുപോകാത്തവരും മാത്രമാകുന്നു. എന്നാൽ നിന്റെ സമ്മതം തേടി മാത്രം പിരിഞ്ഞുപോകുന്നവർ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ദൂതനിലും യഥാർഥത്തിൽ വിശ്വസിച്ചവർ തന്നെയാകുന്നു. അതിനാൽ അവരുടെ ഏതെങ്കിലും ആവശ്യത്തിനായി സ്ഥലം വിടാൻ അനുമതി ചോദിച്ചാൽ നീ ഉദ്ദേശിച്ചവർക്ക് അനുമതി നൽകിക്കൊള്ളുക. അവരുടെ പാപമോചനാർഥം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർഥിക്കുകയും ചെയ്യുക. അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും ദയാപരനുമാകുന്നു.

62

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ = (പ്രവാചകാ, യഥാർഥ) സത്യവിശ്വാസികൾ

الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ = അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ദൂതനിലും (അചഞ്ചലമായി) വിശ്വാസമർപ്പിച്ചവരും

وَإِذَا كَانُوا = അവർ ആയാൽ (ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ) مَعَهُ = അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ (പ്രവാചകനോടൊപ്പം)

عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ = ഒരു സംഘടിത (പൊതു)കൽപനയിൽ, സംരംഭത്തിൽ

لَّمْ يَذْهَبُوا = അവർ പോയിട്ടില്ല (പിരിഞ്ഞുപോകാത്തവരും) മാത്രമാകുന്നു

حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ = അദ്ദേഹത്തോട് സമ്മതം ചോദിക്കുന്നതുവരെ (സമ്മതമില്ലാതെ)

إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ = നിന്നോട് സമ്മതം തേടുന്നവർ (സമ്മതം തേടി മാത്രം പിരിഞ്ഞുപോകുന്നവർ)

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ = അവർ അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ ദൂതനിലും (യഥാർഥത്തിൽ) വിശ്വസിച്ചവർ തന്നെയാകുന്നു

فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ = ആകയാൽ അവർ നിന്നോട് (സ്ഥലം വിടാൻ) അനുമതി തേടിയാൽ

لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ = അവരുടെ ചില (ഏതെങ്കിലും) ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി

فَأْذَن = നീ അനുമതി നൽകിക്കൊള്ളുക لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ = അവരിൽ നീ ഉദ്ദേശിച്ചവർക്ക്

وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهَ = അവർക്ക്(വരുടെ) പാപമോചനാർഥം അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർഥിക്കുകയും ചെയ്യുക

إِنَّ اللَّهَ = തീർച്ചയായും അല്ലാഹു غَفُورٌ رَّحِيمٌ = ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനാ(നും)യ ദയാപരൻ(നും) ആകുന്നു

അന്യവീടുകളിലും സ്വന്തം വീടുകളിലും പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ സമ്മതം തേടുകയും സലാം ചൊല്ലുകയും ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ ശേഷം സന്ദർശനം അവസാനിപ്പിച്ച് പിരിഞ്ഞുപോരുമ്പോഴും സമ്മതം തേടുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുകയാണ്. വീടുകളിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോരുമ്പോൾ വീട്ടുകാരെ അറിയിച്ചിരിക്കണം. അതിഥികൾ സ്ഥലം വിടുമ്പോൾ ആതിഥേയരോട് സമ്മതം വാങ്ങണം. പൊതുകാര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഒരുമിച്ചുകൂടിയ സഭയിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോരുമ്പോൾ സഭാനേതാവിന്റെ സമ്മതം തേടേണ്ടത് നിർബന്ധമാകുന്നു. അതാണ് ഇവിടെ എടുത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. സൂക്തം അവതരിച്ച സന്ദർഭം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടാണ് റസൂലിനൊപ്പമായിരിക്കുമ്പോൾ അഥവാ പ്രവാചകന്റെ സഭയിലായിരിക്കുമ്പോൾ എന്നു പറഞ്ഞത്. പ്രവാചകൻ നിയോഗിക്കുന്ന പ്രതിനിധികളുടെ സഭയിലും പ്രവാചകനു ശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമികളായി വരുന്ന ദീനീ നേതൃത്വങ്ങളുടെ സഭയിലുമെല്ലാം ഈ മര്യാദ നിർബന്ധമായും പാലിക്കേണ്ടതാണ്. أَمْرٍ جَامِعٍ -നെയാണ് പൊതു സംരംഭം എന്ന് തർജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. കൽപനയും അധികാരവും കാര്യവും പ്രശ്നവുമൊക്കെ 'അംറ്' ആണ്. ചർച്ചകളും ആലോചനകളും സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശ്യം. جَمَعَ (ഒരുമിച്ചു) യിൽനിന്നുള്ള കർതൃപദമാണ് جامع . അറബി ഭാഷയിൽ അച്ചടിക്കാൻ അക്ഷരം നിരത്തുന്നവൻ (ടൈപ്പ്സെറ്റർ) മുതൽ സർവകലാശാല വരെ നിരവധി അർഥങ്ങളിൽ ഈ പദം ഉപയോഗിക്കുന്നു. ജുമുഅ നടക്കുന്ന പള്ളി ജാമിഉൽ മസ്ജിദ്. ജാമിഅഃ സർവകലാശാല. جامع -ന്റെ എല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്, പൊതുവായത് എന്ന അർഥമാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശ്യം. പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽ എല്ലാവരുടെയും പങ്കാളിത്തവും സേവനവും ഉണ്ടാവാനും എല്ലാവർക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾ കൈമാറാനും തീരുമാനങ്ങൾ എല്ലാവരും അറിയാനും സർവസമ്മതമായിരിക്കാനും സഭാംഗങ്ങളുടെ ആദ്യന്ത സാന്നിധ്യം അനിവാര്യമാണ്. എങ്കിലും ചില അംഗങ്ങളുടെ പ്രത്യേക സാഹചര്യം മുഴുവൻ സമയം സഭയിലിരിക്കുന്നതിന് തടസ്സമായെന്നുവരാം. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ സഭാനേതാവിനോട് സമ്മതം വാങ്ങി പുറത്തുപോകാവുന്നതാണ്. സമ്മതം തേടുന്നവർക്ക് അനുവദിക്കാനും വിലക്കാനും സഭാ നേതാവിന് വിവേചനാധികാരമുണ്ടായിരിക്കും. സംരംഭത്തിൽനിന്ന് ഊരിച്ചാടാനാണ് വിടുതൽ ചോദിക്കുന്നതെന്ന് മനസ്സിലായാൽ സമ്മതം കൊടുക്കാതിരിക്കാം. അതുപോലെ ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന ആവശ്യം യഥാർഥമാണെങ്കിലും അത് അപ്പോൾ അയാൾ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഗൗരവതരമായ പൊതുകാര്യത്തെ അപേക്ഷിച്ച് നിസ്സാരവും പൊതുകാര്യത്തിൽ അയാളുടെ സാന്നിധ്യം അത്യാവശ്യവുമാണെന്നു കണ്ടാലും വിടുതൽ നിരസിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യം സത്യവും അയാളുടെ അസാന്നിധ്യം ദോഷമുണ്ടാക്കുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ പിരിഞ്ഞുപോകാൻ സമ്മതിക്കാം. ഏതു സാഹചര്യത്തിലും വ്യക്തിപരമായ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് പൊതു സംരംഭങ്ങളെക്കാൾ മുൻഗണന നൽകുന്നത് ഉചിതമല്ല. പൊതുതാൽപര്യത്തിന് താഴെയാണ് എപ്പോഴും വ്യക്തിതാൽപര്യം. അതുകൊണ്ട് പൊതു സംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് ന്യായമായ വൈയക്തികാവശ്യത്തിനുവേണ്ടി നേതാവിന്റെ സമ്മതം വാങ്ങി പിരിഞ്ഞുപോകുന്നവർക്കു വേണ്ടിയും നേതാവ് അല്ലാഹുവിനോട് മാപ്പു ചോദിക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു ഏറെ മാപ്പുകൊടുക്കുന്നവനും ദയാപരനും തന്നെയാകുന്നു.

പ്രവാചകന്റെ കാലത്ത് പുറമേ വിശ്വാസികളായി ചമഞ്ഞിരുന്ന, അകമേ അവിശ്വാസികളായ ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സദസ്സുകളിൽ അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന കപടതന്ത്രങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് ഈ സൂക്തം അവതരിക്കുന്നത്. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ... -പ്രവാചകനോടൊപ്പം പൊതുസംരംഭത്തിലായിരിക്കുമ്പോൾ സമ്മതം തേടാതെ പിരിഞ്ഞുപോകാത്തവർ മാത്രമാണ് യഥാർഥ വിശ്വാസികൾ-എന്ന സൂക്താരംഭം ഈ പശ്ചാത്തലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

പ്രവാചകന്റെ പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് സൂത്രത്തിൽ ഊരിപ്പോകുന്നവർ യഥാർഥ വിശ്വാസികളല്ല, പ്രത്യുത കപടന്മാർ-منافقون-ആണ്. എന്നാൽ പ്രവാചകന്റെ സമ്മതം നേടി മാത്രം ന്യായമായ ആവശ്യത്തിന് പിരിഞ്ഞുപോകുന്നവർ യഥാർഥ വിശ്വാസികൾ തന്നെയാണെന്ന് إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ എന്ന വാക്യത്തിലൂടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് വിടുതൽ തേടുന്നവർക്ക് അതിനനുവാദം നൽകാനും നിഷേധിക്കാനും നേതാവിന് വിവേചനാധികാരമുണ്ടെന്നാണ് فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ എന്ന വാക്യം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

തങ്ങളുടെ വ്യക്തിപരമായ നേട്ടത്തിനും ഗ്രൂപ്പിന്റെ വിജയത്തിനും സഹായകമല്ലാത്ത സംരംഭങ്ങളിലൊന്നും കപട വിശ്വാസികൾക്ക് താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സൈനിക നടപടി മുതൽ ജുമുഅ ഖുത്വ്ബ വരെയുള്ള പ്രവാചക സംഘങ്ങളിലെല്ലാം ആളുകളെ ബോധിപ്പിക്കാൻ ആദ്യം സന്നിഹിതരാവുകയും പിന്നെ തക്കം പാർത്ത് സ്ഥലം വിടുകയുമായിരുന്നു ഇവരുടെ രീതി എന്ന് അനേകം നിവേദനങ്ങളിൽ കാണാം. അഹ്സാബ് യുദ്ധകാലത്ത് മദീനക്കു ചുറ്റും കിടങ്ങു തീർക്കുന്ന സംരംഭത്തിൽനിന്ന് ധാരാളം കപട വിശ്വാസികൾ പിന്മാറുകയുണ്ടായി. സഖ്യസൈന്യം മദീനയിൽ കടന്ന് പ്രവാചകനെയും മുസ്‌ലിംകളെയും തുടച്ചുനീക്കട്ടെ എന്നായിരുന്നു അവരുടെ മനസ്സിലിരിപ്പ്. വ്യക്തിപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രവാചകശിഷ്യന്മാർ പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്മതത്തോടെ അവധിയെടുത്തു പോവുകയും ആവശ്യം കഴിഞ്ഞ് തിരിച്ചുവരികയും ചെയ്യുക സാധാരണമായിരുന്നു. തബൂക്ക് യുദ്ധകാലത്ത് ഗാർഹികമായ ഒരാവശ്യത്തിനു വേണ്ടി ഉമർ (റ) അവധി ചോദിക്കുകയും പ്രവാചകൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തതായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉമറി

നോട് നബി (സ) പറഞ്ഞു: ''താൻ പൊയ്ക്കൊള്ളുക. അല്ലാഹുവാണ, താൻ കപടനല്ല.'' പ്രവാചകൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത് ചില കപടവിശ്വാസികൾ കേൾക്കാനായിരുന്നുവത്രെ. അവരതു കേട്ടപ്പോൾ പ്രതികരിച്ചു: ''മുഹമ്മദിന്റെ നടപടി നോക്കൂ, തന്റെ സഖാക്കൾ ചോദിച്ചാൽ ഉടനെ സമ്മതം കൊടുക്കുന്നു. നമ്മൾ ചോദിച്ചാൽ സമ്മതമില്ല. അല്ലാഹുവാണ, അയാൾ നീതിചെയ്യുന്നതായി നമുക്ക് തോന്നുന്നില്ല.'' ഇതേ തബൂക്ക് യുദ്ധവേളയിൽ മാറിനിൽക്കാൻ അനുവാദം ചോദിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സൂറഃ *അത്തൗബ*യിൽ പറയുന്നു:

عَفَا اللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾

(പ്രവാചകാ, അല്ലാഹു നിനക്ക് മാപ്പ് തന്നിരിക്കുന്നു. നീ അവർക്ക് വിടുതൽ നൽകിയതെന്തിന്? അതു നൽകരുതായിരുന്നു. എങ്കിൽ സത്യവാന്മാരാരെന്നും വ്യാജന്മാരാരെന്നും നീ തിരിച്ചറിയുമായിരുന്നു.. അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും വിശ്വാസമുള്ളവർ ധനം കൊണ്ടും ദേഹം കൊണ്ടും സമരം ചെയ്യുന്നതിൽനിന്ന് തങ്ങളെ ഒഴിവാക്കണമെന്ന് നിന്നോടപേക്ഷിക്കുകയില്ല. ഭക്തന്മാരെ അല്ലാഹുവിന് നന്നായറിയാം. അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും വിശ്വാസമില്ലാത്തവരും മനസ്സിൽ സന്ദേഹം പുലർത്തുന്നവരും സന്ദേഹത്തിൽ ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും മാത്രമാകുന്നു ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ നിന്നോട് വിടുതൽ ചോദിക്കുക-9:43-45). യുദ്ധം പോലുള്ള അടിയന്തര ഘട്ടങ്ങളിൽ സൈനിക സേവനം പോലുള്ള പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കാൻ പ്രവാചകൻ ആർക്കും അനുമതി നൽകിക്കൂടായെന്നും അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും വിശ്വാസമുള്ളവരാരും അതിനുവേണ്ടി അനുവാദം ചോദിച്ചുകൂടെന്നും, അഥവാ വല്ലവനും വിടുതൽ ചോദിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതിനർഥം അവർ പരലോകനിഷേധികളും അല്ലാഹുവിനോടും റസൂലിനോടും കൂറില്ലാത്തവരും വിശ്വാസത്തിനും അവിശ്വാസത്തിനുമിടയിൽ ചാഞ്ചാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരുമാകുന്നു എന്നാണ്. ഇപ്പറഞ്ഞത് ന്യായമായ കാരണില്ലാതെ തട്ടിപ്പും തരികിടയും പറഞ്ഞ് പിരിഞ്ഞുപോകാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരെക്കുറിച്ചാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുകയാണ് ഈ സൂക്തം. യഥാർഥ വിശ്വാസികൾ ചിലപ്പോൾ അവരുടെ ന്യായമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി - لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ - നേതാവ് നയിക്കുന്ന പൊതുസംരംഭങ്ങളിൽനിന്ന് പിരിഞ്ഞുപോകാൻ അനുമതി തേടിയേക്കാം. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ, സാഹചര്യത്തിന്റെ താൽപര്യമനുസരിച്ച് അവർക്ക് അനുമതി കൊടുക്കാനും നിഷേധിക്കാനും നേതാവിന് അധികാരമുണ്ടായിരിക്കും. ■